

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2018-4-72 (Devralma)
Karar Sayısı : 19-16/219-98
Karar Tarihi : 18.04.2019

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Adem BİRCAN, Mehmet AYAN,
Ahmet ALGAN, Hasan Hüseyin ÜNLÜ

B. RAPORTÖRLER : Metin HASSU, Sebahat Gözde SAVAŞ

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : - Air France-KLM S.A.
Temsilcisi: Av. Sibel YILMAZ ATİK
Mecidiyeköy Mah. Büyükdere Cad. No: 67-71 Alba İş Merkezi
Kat:7 34387 Şişli-İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU: Air France-KLM S.A. tarafından Virgin Atlantic Limited'in ortak kontrolünün devralınması işlemine izin verilmesi talebi.**
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu kayıtlarına 25.12.2018 tarih ve 9052 sayı ile giren ve eksiklikleri 26.03.2019 tarih ve 2176 sayı ile tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 09.04.2019 tarih ve 2018-4-72/Öİ sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, bildirim konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (4) Bildirim konusu işlem, Virgin Atlantic Airways Limited (VIRGIN ATLANTIC) ve Virgin Holidays Limited'in (VIRGIN HOLIDAYS) ana şirketi olan Virgin Atlantic Limited'in (VAL) %(.....) oranındaki hissesinin Air France-KLM S.A. (AFKL) tarafından devralınarak ortak kontrole sahip olunmasına ilişkindir. Mevcut durumda VAL hisselerinin %(.....)'ine iştiraki Virgin Investments Limited (VIL) aracılığıyla Virgin Group Holding Limited (VIRGIN GROUP), %(.....)'una ise Delta Air Lines, Inc. (DELTA) sahiptir. Halihazırda VIRGIN GROUP ve DELTA tarafından ortak kontrol edilen VAL, planlanan işlem sonrasında %(.....) oranındaki hissesi ile VIRGIN GROUP, %(.....) oranındaki hissesi ile DELTA ve %(.....) oranındaki hissesi ile AFKL tarafından ortak kontrol edilecektir.
- (5) 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in (2010/4 sayılı Tebliğ) 5. maddesinin üçüncü fıkrasında; *"Bağımsız bir iktisadi varlığın tüm işlevlerini kalıcı olarak yerine getirecek bir ortak girişimin oluşturulması, bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında bir devralma işlemidir. Bu tür işlemlerde, işlem taraflarının her biri devralan olarak kabul edilir."* hükmüne yer verilmiştir. Anılan hüküm çerçevesinde, ortak girişimler bakımından aranan koşullar; kurulan ortak girişim şirketinin, kurucu teşebbüsler tarafından ortak kontrol altında tutulması ve kurulan şirketin, bağımsız bir iktisadi varlık niteliği taşımasıdır.

- (6) Taraflar arasında akdedilen Satış ve Alım Sözleşmesi uyarınca, DELTA, VIRGIN GROUP ve AFKL'den her biri, VAL'in üst düzey yöneticilerinin atanmasında veto hakkına sahip olacaktır. Bunun yanı sıra, VAL'in slot portföyünde ciddi bir küçülmeye gidilmesi, şirket ana merkezinin yerinde ve havayolu şirketlerinin adında bir değişiklik yapılması, VAL'in sahip olduğu uçak sayısının azaltılması gibi stratejik öneme sahip konularda ortak girişimin tarafı üç teşebbüsün de veto hakkı olacaktır. Bu bilgiler çerçevesinde AFKL, DELTA ve VIRGIN GROUP'un devre konu VAL üzerinde ortak kontrole sahip olacağı anlaşılmaktadır.
- (7) Diğer yandan Bildirim Formunda yer alan bilgiler çerçevesinde, VAL halihazırda tam işlevsel bir ortak girişim olup, işlem sonrasında da varlığını bu şekilde sürdürmeye devam edecektir. Nitekim, VAL yaklaşık 10.000 çalışan istihdam etmekte ve yaklaşık 45 adet uçak filosuna ve ticari faaliyetlerini piyasada bağımsız olarak yürütmek için yeterli mali kaynağa sahip bulunmaktadır. Bu çerçevede, kurulacak ortak girişim tam işlevsel, bağımsız bir iktisadi varlık niteliğinde olacaktır.
- (8) Yukarıdaki bilgiler çerçevesinde anılan işlemin, 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi kapsamında bir devralma olduğu anlaşılmıştır. Ayrıca, tarafların ciroları anılan Tebliğ'in 7. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen eşikleri aştığından, işlemin izne tabi olduğu tespit edilmiştir.
- (9) Ana teşebbüslerden AFKL'nin havayolu ile yolcu ve kargo taşımacılığı hizmetleri ile uçaklara yönelik bakım-onarım hizmetleri şeklinde iki ana faaliyet alanı bulunmaktadır. Diğer ana teşebbüs VIRGIN GROUP, Avrupa'da hissedarı olduğu şirketler vasıtasıyla telekomünikasyon, finansal hizmetler, sağlık ve seyahat acenteliği sektörlerinde faaliyet göstermektedir. Üçüncü ana teşebbüs DELTA ise sahip olduğu havayolu filosu ile yolcu ve kargo taşımacılığı ile bakım-onarım ve yenileme hizmetleri sunmaktadır. Devre konu VAL, global çapta havayolu ile yolcu ve kargo taşımacılığı ile paket tatiller ve yardımcı hizmetler sağlayan uzak mesafeli tur operatörlüğü hizmetlerini sunmaktadır.
- (10) Dosya mevcudu bilgiler kapsamında, ortak girişimin tarafı olan DELTA ve yeni hissedarı AFKL'nin Türkiye'deki faaliyet alanları itibarıyla havayoluyla yolcu ve kargo taşımacılığı ve uçaklara yönelik bakım-onarım ile yenileme hizmetleri pazarının alt segmentlerini oluşturan motor bakımı ve yedek parça hizmetleri pazarlarında yatay örtüşme olduğu görülmektedir. Ayrıca, ortak girişim şirketi VAL'in de iştiraki VIRGIN ATLANTIC aracılığıyla havayolu ile yolcu ve kargo taşımacılığı pazarında faaliyeti bulunmaktadır. Ancak, söz konusu faaliyet Türkiye varışlı/kalkışlı herhangi bir hatta gerçekleşmemekte dolayısıyla tarafların örtüşen faaliyetleri açısından değerlendirmeye konu olmamaktadır. Yine aynı şekilde VIRGIN ATLANTIC'in motor ve parça bakım hizmetlerini üçüncü kişilere sağlamadığı ve bu pazarlarda herhangi bir pazar payının mevcut olmadığı Bildirim Formundaki bilgiler arasında yer almaktadır.
- (11) Bu çerçevede, DELTA ve AFKL'nin Türkiye'deki faaliyetleri itibarıyla havayolu ile yolcu taşımacılığı hizmetleri, havayolu ile kargo taşımacılığı hizmetleri ve uçaklara yönelik bakım-onarım hizmetleri pazarlarında yatay örtüşme olduğu değerlendirilmektedir. Tüm bu pazarlar bakımından ilgili coğrafi pazarların dünya ölçeğinde olduğu ancak alternatif pazar tanımları çerçevesinde işlemin rekabetçi bir endişe oluşturmadığı dikkate alınarak ilgili coğrafi pazar tanımı yapılmasına gerek olmadığı değerlendirilmektedir.
- (12) Tarafların havayolu ile yolcu taşımacılığı pazarında Türkiye varışlı/kalkışlı hatlarda sunmuş oldukları hizmet neticesinde elde ettikleri pazar payları ve rakip teşebbüslerin söz konusu pazarlardaki payları aşağıda sunulmaktadır.

Tablo-1: DELTA, AFKL ve Rakiplerinin Türkiye Varışlı/Kalkışlı Güzergaha İlişkin Havayolu ile Yolcu Taşımacılığı Pazarındaki 2017 yılı Pazar Payları (%)

Teşebbüsler	Boston - İstanbul	İstanbul-Los Angeles	İstanbul-San Francisco	Amsterdam - İstanbul	İstanbul-Paris	İstanbul-Londra
DELTA	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
AFKL	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Türk Hava Yolları (THY)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
British Airways (BA)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Lufthansa (LH)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Swiss International Airlines (LX)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
United Airlines (UA)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Onur Air (OA)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Pegasus (PA)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Atlas Global (AG)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Bildirim Formu

- (13) Tablo-1'deki veriler incelendiğinde, Türkiye varışlı/kalkışlı toplam altı hatta DELTA ve AFKL'nin faaliyette bulunduğu görülmektedir. Bununla birlikte her bir hatta THY'nin, rakiplerinin oldukça üstünde ciddi bir pazar payının bulunduğu ve pazarın çok oyunculu bir yapıya sahip olduğu dikkat çekmektedir. Boston-İstanbul, İstanbul-Los Angeles, İstanbul-San Francisco ve İstanbul-Londra hatlarında DELTA ve AFKL'nin toplam pazar paylarının %(.....)'un altında kaldığı; Amsterdam-İstanbul ve İstanbul-Paris hatlarında AFKL'nin sırasıyla %(.....) ve %(.....)'lik pazar payının bulunduğu görülmektedir. Ancak Bildirim Formunda yer alan bilgilere göre, DELTA'nın 2015 yılında Türkiye varışlı/kalkışlı seferlerdeki uçuşlarını durduğu, DELTA'ya ait beyan edilen pazar payı verilerinin ise DELTA'nın AFKL ile olan işbirliğinin ve diğer taşıyıcılarla yapılan ara hat anlaşmalarının bir sonucu olarak ortaya çıktığı anlaşılmaktadır. Nitekim DELTA'nın bu iki seferdeki pazar payı gözardı edilebilir nitelikte olup %(.....)'in altındadır. Dolayısıyla, söz konusu hatlarda işlem sonrasında rekabetçi bir endişenin oluşmayacağı; ortak girişimin Türkiye varışlı/kalkışlı hatlarda faaliyetinin bulunmadığı ve ortak girişim taraflarının işlem sonrasında bağımsız iki teşebbüs olarak faaliyetlerine devam edeceği dikkate alındığında, işlemin anılan pazarlarda yoğunlaşma doğurucu bir etki yaratmayacağı kanaatine varılmıştır.
- (14) Aşağıdaki tablolarda hava yolu ile kargo taşımacılığı hizmetine ilişkin Türkiye varışlı ve kalkışlı rotalarda DELTA ve AFKL'nin pazar payları sunulmaktadır.

Tablo-2: DELTA ve AFKL'nin Havayolu ile Kargo Taşımacılığı Pazarındaki Pazar Payları (%)

Rotalar	AFKL			DELTA		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Türkiye-Kuzey Amerika	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kuzey Amerika- Türkiye	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Türkiye-Kıta Avrupası	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kıta Avrupası-Türkiye	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Türkiye-Birleşik Krallık	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Birleşik Krallık-Türkiye	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Bildirim Formu

- (15) Yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere, AFKL'nin söz konusu rotalarda pazar payı % (.....)'un altındadır. Bununla birlikte DELTA'nın yalnızca Kuzey Amerika-Türkiye, Türkiye-Kuzey Amerika hattında faaliyeti bulunmaktadır. DELTA'nın bu iki hatta 2017 yılında elde ettiği ciro (yaklaşık (.....) TL) ve % (.....)'in altındaki pazar payının ihmal edilebilir seviyede olduğu görülmektedir. Ayrıca söz konusu pazarda ortak girişimin faaliyetinin bulunmaması itibarıyla işlem sonrasında ilgili pazarda rekabetçi endişe oluşmayacağı değerlendirilmektedir.

Tablo-3: Tarafların Bakım-Onarım ve Yenileme Hizmetleri Pazarındaki Global¹ Pazar Payları (%)

Segment	AFKL			DELTA		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Motor Bakımı	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Yedek Parça	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Bildirim Formu

- (16) Küresel ölçekte pazarın büyüklüğü dikkate alındığında tarafların pazarda çok büyük oyuncular olmadıkları anlaşılmaktadır.
- (17) Bildirime konu işlem kapsamında ortak girişimin Türkiye'deki pazarlarda faaliyetinin bulunmadığı göz önüne alındığında, DELTA'nın ve AFKL'nin Türkiye'deki faaliyetleri ile ortak girişimin faaliyetleri arasında yatay veya dikey olarak bir örtüşme söz konusu olmayacaktır. Dolayısıyla Türkiye'de ana teşebbüsler arasında herhangi bir koordinasyon riskinin söz konusu olmadığı, pazardaki yüksek pazar gücüne sahip rakip teşebbüslerin varlığı ve pazarın çok oyunculu yapısı dikkate alındığında işlem sonrasında anılan pazarlarda 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında bir yoğunlaşmanın meydana gelmeyeceği kanaatine varılmıştır.
- (18) Başvurunun ikinci kısmında, taraflar arasında akdedilen "Değiştirilmiş ve Yeniden Düzenlenmiş Transatlantik Ortak Girişim Sözleşmesi"nin (OGA) uygulanması işlemine izin verilmesi talep edilmektedir. Ayrıca Bildirim Formunda yer alan bilgilere göre, OGA ve hisse devrine bağlı olarak yine AFKL ve VIRGIN ATLANTIC arasında ikili bir işbirliği sağlayacak olan uzlaşma belgesi akdedilmiştir. Söz konusu işbirliğinin hükümleri incelendiğinde, anılan anlaşmaların rakipler arası rekabete hassas bilgilerin paylaşımını ve ortak fiyatlandırma, pazarlama ve satış politikalarını geliştirmelerini kapsadığı anlaşılmaktadır. Birleşme veya devralmaya işlemlerinde, işlemin uygulanmasıyla doğrudan ilgili ve gerekli sınırlamalar belirli koşullar altında yan sınırlama olarak kabul edilmekte ve işleme verilen izin bu sınırlamaları da kapsamaktadır. Bu noktada 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında değerlendirilebilecek hükümleri dolayısıyla ilgili anlaşmalar yan sınırlama olarak kabul edilmeyecektir. Bu nedenle işbu dosya kapsamında yalnızca AFKL'nin VAL'in % (.....) oranında hissesini devralmasına ilişkin değerlendirme yapılmıştır.

¹ Tarafların motor bakımı ve yedek parça hizmetleri pazarlarındaki Türkiye'deki faaliyetleri özelinde pazar payı verisi hesaplanamaması sebebiyle küresel çaptaki faaliyetlerinde elde edilen pazar payları sunulmaktadır.

H. SONUÇ

- (19) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde yasaklanan nitelikte hâkim durum yaratılmasının veya mevcut hâkim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.